

Срђан Љ. Шљукић¹
Универзитет у Новом Саду,
Филозофски факултет, Одсек за социологију
Нови Сад (Србија)

316.334.55:929 Стевановић Ђ.
Информативни прилог
Примљен 30/03/2023
Прихваћен 30/03/2023
doi: [10.5937/socpreg57-43721](https://doi.org/10.5937/socpreg57-43721)

In memoriam ЂУРА СТЕВАНОВИЋ (1939–2022)

Септембра прошле године напустио нас је Ђура Стевановић, редовни професор Пољопривредног факултета Универзитета у Београду у пензији. Ђура Стевановић рођен је у селу Дејан, општина Власотинце, у земљорадничко-печалбарској породици. Основну школу завршио је у оближњем селу Свође, да би након тога похађао и завршио Учитељску школу у Пироту. Као учитељ радио је у селима пиротског и власотиначког краја. Пошто је желео да се даље образује, нашао је посао у Крњачи наомак Београда, како би био у близини универзитетског центра. Уписао је и уз рад студирао и дипломирао на групи за социологију Филозофског факултета у Београду. Од 1964. године руководио је социолошким истраживањима у Пољопривредном комбинату Београд (ПКБ), од када и почиње његово бављење проблемима социологије села и социологије пољопривреде. Уз у рад у професији, наставио је да се усавршава као социолог и 1988. на Правном факултету у Београду одбранио докторску тезу из социологије под називом *Друштвене последице индустријализације пољопривреде у Југославији*, која је представљала основу за касније објављену студију *Индустријализација пољопривреде и будућност сељаштва* (2008) (Stevanović, 1988). Ментор његове докторске дисертације био је академик Радомир Лукић, чије је текстове о селу и сељаштву Ђура Стевановић приредио за објављивање 1997. године. Одмах након докторирања почиње да ради као предавач социологије села на Пољопривредном факултету у Земуну, на којем остаје све до пензионисања.

Осим као истраживач и педагог, Ђура Стевановић је пружио огроман допринос у сфери организовања социолошких удружења и научних скупова посвећених селу. Заједно са Младеном Стојановим 1994. године оснива Југословенско удружење за социологију пољопривреде и села (касније Српско удружење за социологију села и пољопривреде), а шест година касније и Балканску асоцијацију за социологију села и пољопривреде; инспиратор је и оснивач и Завода за проучавање села (2007). Његове организаторске способности највише су дошле до изражаја у организовању у социолошким круговима добро познатих „Власинских сусрета“. Желећи да, осим у социолошким истраживањима, свој допринос да и развоју свог родног краја, он

¹ srdjan.sljukic@ff.uns.ac.rs

1995. године покреће овај међународни научни скуп, који се од тада непрекидно одржавао више од четврт века. Често у веома тешким околностима, са оскудним финансијама, Ђура Стевановић је сваке године успевао да организује „Власинске сусрете“, успостављајући континуитет непознат у овом делу Европе и света. Сваке године са новом темом, „Власински сусрети“ су одржавали пажњу социолога на руралним проблемима. Они су редовно окупљали најбоље руралне социологе, како српске, тако и из других земаља; ту су боравили и излагали Т. Шанин, А. Боденштед, П. Велики, С. Ливада, А. Калета, С. Добрева, В. Кожухарова и други. За дугогодишњи предани рад Ђури Стевановићу је 2017. године додељена награда Српског социолошког друштва „Радомир Лукић“ за животно дело.

Ђура Стевановић био је и остао значајна карика у ланцу богате традиције српске социологије села, уз Сретена Вукосављевића и Цветка Костића. Он је као истраживач, педагог и организатор задужио српску социологију, али и свој родни крај и многе српске социологе лично, рачунајући и писца ових редова. За њега, ван сваке сумње, важе Његошеви стихови: „Благо оном ко довијека живи, имао се рашта и родити“!

Srđan Šljukić¹
University of Novi Sad, Faculty of Philosophy,
Department of Sociology
Novi Sad (Serbia)

In memoriam
ĐURA STEVANOVIĆ (1939-2022)

(Translation *In Extenso*)

In September 2022, we were sorry to hear about the loss of Đura Stevanović, retired Full Professor of the Faculty Agriculture of the University of Belgrade. Đura Stevanović was born in the village of Dejan, the Municipality of Vlasotince, in a farming family that also had to work at other people's holdings to make a living. He finished the elementary school in the neighbouring village of Svođe, and went to attend the Teacher Education School in Pirot. He was a teacher in the villages in Pirot and Vlasotince regions. Since he wanted to continue his education, he found a job in Krnjača, near Belgrade, to be near the university centre. He enrolled and, while simultaneously working, he graduated at the group of sociology, the Faculty of Philosophy in Belgrade. From 1964 he led sociological research in the PKB Corporation, when he began dealing with the problems of the sociology of village and sociology of agriculture. While working in his profession, he continued his specialization in sociology and in 1988, at the Faculty of Law in Belgrade, he defended his doctoral thesis entitled *Social Consequences of Agricultural Industrialization in Yugoslavia*, which represented the basis for later published book named *Industrialization of Agriculture and the Future of Peasants* (2008) (Stevanović, 1988). The mentor of his thesis was academician Radomir Lukić, whose papers on rural issues Đura Stevanović edited for publishing in 1997. Immediately after the defence of the thesis, he began working as a lecturer of sociology of village at the Faculty of Agriculture in Zemun, Belgrade, where he stayed until retirement.

Apart from being a researcher and a teacher, Đura Stevanović made a huge contribution to the sphere of organizing sociological associations and scientific gatherings dedicated to the village. In 1994, together with Mladen Stojanov, he founded the Yugoslav Association for Sociology of Agriculture and the Village (later the Serbian Association for Sociology of the Village and Agriculture), while six years later he also founded the Balkan Association for Sociology of the Village and Agriculture. He also initiated and founded the Institute for the Village Research (2007). His organizational skills came to the fore in the sociological circles when he initiated the well-known "Vlasotince Encounters". In 1995, wishing to contribute to the development of his home region in addition to sociological

¹ srdjan.sljukic@ff.uns.ac.rs

research, he initiated this international gathering that has persisted with no interruptions for more than a quarter of the century. Frequently in rather difficult circumstances and with scarce funds, Đura Stevanović managed to organize the “Vlasotince Encounters” every year, establishing the continuity unknown in this part of Europe and the world. Every year with a new topic, this manifestation has drawn the sociologists’ attention to rural issues. It regularly gathered the best rural sociologists from Serbia and abroad. Among those who attended and made presentations at this manifestation are T. Shanin, A. Bodenstedt, P. Veliky, S. Livada, A. Kaleta, S. Dobrev and V. Kozuharova. For his dedicated work Đura Stevanović in 2017 received the life achievement reward “Radomir Lukić”, annually given the Serbian Sociological Association.

Đura Stevanović was and remains an important link in the chain of the rich tradition of Serbian sociology of the village, together with Sreten Vukosavljević and Cvetko Kostić. He deserves credit in Serbian sociology and the development of his home region as a researcher, teacher and organizer, but also for his assistance to many Serbian sociologists, including the author of this text. He can indisputably be described by Njegoš’s verses: “Blessed is one who lives forever, he was born for a reason”!

REFERENCES / ЛИТЕРАТУРА

- Lukić, R. (1997). *Society and Peasantry* ed. by Đ. Stevanović. Beograd: Zavod za sociologiju razvoja sela [In Serbian]
- Stevanović, Đ. (2008). *Industrialization of Agriculture and the Future of Peasants*. Beograd: Zavod za proučavanje sela [In Serbian]
- Stevanović, Đ. (1988). *Social consequences of Agricultural Industrialization in Yugoslavia* [In Serbian]